

בעה"ת

קונטרס

"ולֵהב מפיו תֵּצֵא"

[איוב מ"א י"ג]

בענין ל"ג בעומר

[מבוסס על משנת מו"ר הגה"צ ר' ישראל אליהו וינטרויב זצ"ל בתוספת נופך]

הקריה החרדית בית שמש

תשע"ו

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

הערה נחוצה למעיין

בפתיחת הספר "נפשו גחלים תלהט" [תמצית עניני תקופת עקבתא דמשיחא עפ"י משנת הגה"צ רי"א

וינטרויב זצ"ל] נכתב

מתאים לקרוא לקונטרס זה בשם **"נפשו גחלים תלהט"** [עפ"י הפסוק באיוב מ"א י"ג נפשו גחלים תלהט ולהב מפיו יצא שעולה בדקדוק בגי' ישראל אליהו בן אלכסנדר זיסקינד]. **כי אכן** הדברים מבוססים על היסודות שדלה רבינו בעומק עיונו, יסודות אלו נהפכו להיות נפשו. **נפש אליהו**. וכל דרך חנוכו היתה להלהיט את הגחלים שנמצאות בנפש כל אחד ואחד משומעי לקחו. ואכן **נפשו גחלים להטה**. כיצד **להב מפיו יצא**, לשרוף באמרותיו כל נגע רע שקנה שביתה בדעת ולעורר באותו להב כל מידה טובה, ע"כ.

כאן בחרתי לקרוא למחברת זו עפ"י המשך הפסוק **"ולהט מפיו תצא"** מהטעם שאחרי שנפשו של רבינו זצ"ל ליהטה הגחלים העמומים בנפש. התעוררה האש לצאת. וכאן כבר מעורבת באש גם ה"תורה דיליה". וזו היתה משאת נפשו של רבינו זצ"ל להעמיד בני תורה שיתבוננו בדברי חז"ל במבטם הפרטי **עפ"י היסודות שקיבלו**. ולכן נכתב שהדברים **מבוססים** על דברי תורתו. ולא העתקה מדויקת שלהם אף שרובו ככולו נשאב מדבריו. וממילא פשוט שאין לתלות שום אי דיוק ברבינו זצ"ל שהיתה משנתו זך ונקי, אלא רק בכותב.

הערות יתקבלו בשמחה

במייל shneiderav1@gmail.com טל. 0527695449

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

ננסה לעמוד במחברת זו בערכנו על סוד השמחה העצומה שיש ביום זה [וכבר נרמזה בשו"ע בסימן תכ"ח שניתן לקובעי הלוח סימן שיום הפורים לעולם ביום ל"ג בעומר. וכמובן שאין הדברים במקרה אלא יש קשר עמוק בין פורים לל"ג בעומר גם בתוכן סיבת השמחה].

א. יום שפסקו בו מלמות תלמידי ר"ע

מצינו בפוסקים כמה סיבות למעלת היום של ל"ג בעומר. **המאירי** [יבמות דף סב ע"ב] כתב וכלן מתו בפרק אחד על שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם בלא תורה עד שבא לו אצל רבותינו שבדרום ושנה להם לר' מאיר ור' שמעון ור' יהודה ור' יוסי ור' אלעזר בן שמוע והם הם העמידו את השעה ותלמידים אלו הוזכר כאן שכלם מתו מפסח ועד עצרת וקבלה ביד הגאונים שביום ל"ג בעומר פסקה המיתה ונוהגים מתוך כך שלא להתענות בו וכן נוהגים מתוך כך שלא לישא אשה מפסח עד אותו זמן:

וכן הוא **בראבי"ה** [ח"א - שבת ס"י רע"ו] וכן נהגו שאין מקיזין בין פסח לל"ג בעומר, מפני ששלטה מגפה בתלמידי רבי עקיבא. **ובכלבו** [סימן ע"ה] ומנהג שלא לכנוס מפסח עד ל"ג בעומר וגם לא מסתפרין מפני אבלות שנים עשר אלף תלמידים שהיו לו לר' עקיבא וכולן מתו באסכרה באותו זמן על שלא נהגו כבוד זה לזה.

עיין עוד בספר **מנהגים למהרי"ל** [דיני הימים שבין פסח לשבועות] ל"ג בעומר לעולם הוא י"ח באייר. אמר מהר"י סג"ל אע"ג דאיתא בגמרא דתלמידי ר"ע מתו מן פסח עד עצרת, מכל מקום עושין ביום ל"ג בעומר יום שמחה, משום דמתו רק הימים שאומרים בהן תחינה בשבעה שבועות העומר, וכל יום שא"א תחנה לא מתו, והשתא דל מן המ"ט יום של הספירה, ז' ימי החג, וג' ימים דחל בהן ר"ח, שנים לאייר ואחד לסיון, וז' שבתות, פשו להו ל"ב, נמצא דלא מתו רק ל"ב ימים, לכן כשכלו אותן ל"ב ימים שמתו עושין למחרתן שמחה לזכר, עכ"ל. אך יש להעיר דאי כדבריו עד ל"ג בעומר עדיין לא עברו אותם ל"ג ימים שאינן אומרים בהם תחנון שהרי לא עברו כל הז' שבתות ולא עבר עדיין ר"ח סיון. וכדי שיעלה החשבון כדבריו נמצא שמתו עד שבועות מלבד אותם ימים שלא אומרים תחנון ועולים לסך ל"ב ימים אך בודאי שלא כלים בל"ג בעומר וצע"ג.

וכן הוא בטור נוהגין בכל המקומות שלא לישא אשה בין פסח לעצרת והטעם שלא להרבות בשמחה שבאותו זמן מתו תלמידי ר"ע וכתב הר"י גיאת דוקא נישואין שהוא עיקר שמחה אבל לארס ולקדש שפיר דמי ונישואין נמי מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו אבל אם בא לעשות

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

בתחלה אין מורין לו לעשות כך וכזה הורו הגאונים ויש מקומות שנהגו שלא להסתפר ויש מסתפרי' מל"ג בעומר ואילך שאומרים שאז פסקו מלמות.

וכן נפסק בשו"ע בסי' תצ"ג שאין אומרים ביום זה תחנון משום שאז פסקו תלמידי ר"ע מלמות.

וכבר תמה הפר"ח מדוע הוא יום שמחה הרי לא נשארו תלמידים. **בבהגר"א** ציין לגמ' סוף תענית שעשו ט"ו באב ליום שמחה כיון דאז פסקו מתי מדבר וחזר הדבור למשה רבינו. וצריך להבין הראיה דבט"ו באב איכא תרתי, חדא דפסקו מלמות מתי מדבר ועוד דחזר הדבור למשה ובל"ג בעומר רק פסקה מיתתם ועל סיבה זו לחודא לא מצינו מקור לשמחה, וכפי שהקשה הפר"ח.

ב. כה"ח יום שנסמכו תלמידי ר"ע

בכה"ח [אות כו'] מביא משער הכוונות שבל"ג בעומר **הוסמכו רשב"י וחביריו** להורות הלכה ולכן הוא יום שמחה [וצ"ב אם זו כוונת הגמ' ביבמות ס"ב ע"ב שהעולם היה שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע ובמדרש איתא שהיו לו ז' תלמידים והם הם העמידו תורה אותה שעה ולכן הוא יום שמחה, וכבר מפורש בסנהדרין י"ד ע"א שהסמך ר"ע את ר"מ ולא קבלו [רש"י כי היה צעיר] ולכן שוב סמך אותו אחר כך ר' בבא בן בוטא [עיי"ש במהרש"א]. לפי דברי כה"ח ניתן לישוב ההערה על הגר"א דמצינו שביום זה מלבד שפסקו מלמות תלמידי ר"ע גם התחדשה העברת התורה והוא דומיא ממש לט"ו באב אלא שהגר"א לא הביא סיבה זו ואפשר משום דבחז"ל לא מפורש מתי היה זמן סמיכת רשב"י.

ג. חת"ס יום תחילת ירידת המן

החת"ס [שו"ת ח"ב (יורה דעה) סי' רל"ג] מוכיח שביום ל"ג בעומר החל לרדת מן [דלא כרש"י קדושין ל"ח] וז"ל ולפי דאי' במדרש שמיום שכלה החררה שהוציאו ממצרי' הלכו ג' ימים בלא לחם ואח"כ ירד המן א"כ הי' הורדת המן ביום ל"ג בעומר וראוי לעשות לזה זכר טוב אך הוא נגד ש"ס פר"ע [כנראה פ"ז ע"ב] ושם הארכת עכ"ל.

ד. יום שהתישבה ביוצאי מצרים רוח"ק

ראיתי בשו"ת ציץ אליעזר [ח"ה סי' מ"ט] טעם חדש שלא נזכר בספרים והוא בחתם סופר עה"ת ריש פ' תזריע. דכותב בהמשך דבריו וז"ל: ובזוהר

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

איתא, מיום המילה שמתחילה הנשמה הקדושה לכנוס בתוך הגוף הישראלי, אינה מתיישבת על מקומה הראוי עד אחר ל"ג יום, ובזה יש להבין אחד מהטעמים של ל"ג בעומר, אחר שנימולו עכ"פ במצרים אז לא נתיישב בתוכם רוח"ק עד שמצאה מנוח אחר ל"ב בעומר, וביום ל"ג הוא כמו מ' לילדת שהוא גמר טהרה עכ"ל.

ה. האריז"ל יום הלולא דרשב"י

אך הסיבה שיותר התקבלה בעם הישראל היא שאז נפטר רשב"י. כ"כ החי"א [כלל קל"א] ובשו"ע הרב, ובבני יששכר מאמרי חודש אייר מאמר ג' אות ב', ובכה"ח כתב שהוא עפ"י הזוה"ק [פ' ויחי רי"ח ע"א והאזינו אדרא זוטא בסופה שיום פטירת רשב"י נקרא הלולא]. ועיין ברכי יוסף [סימן תצ"ג דין ב'] על הרמ"א שמביא מהמהרי"ל מרבים בו קצת שמחה וכו'. כתב הרב מג"א [ס"ק ג] משם כתבי האריז"ל דגדול אחד אמר נחם ונענש. והשיגו בספר יד אהרן, דלא נענש אלא מפני שמחת רשב"י, וכו' ע"ש. ולק"מ דיום ל"ג לעומר הוא יום שמחת רשב"י. וכן משמע שם בספר הכוונות שסידר מהר"ש ויטאל. וגם כתבו דפטירת רשב"י היה יום ל"ג לעומר והוא יומא דהלולא דיליה עכ"ל. ועיין הערה שאינו ברור כל כך.

ו. "אתה בסממניך ואני בכבודי"

ידוע שהמ"ט ימים שבין פסח לעצרת הם ימי ההכנה למתן תורה. וכבר הארכנו [במק"א] שיש ב' שלבים בהכנה זו. נעמוד עליהם בקצור. ראשית יש להבין שמציאות התורה התורה אינו מן המידה של עוה"ז כלל. התורה אינה חלילה ספר חוקים והנהגות טובות שנמסרו לעם היהודי. התורה מכניסה אור אלקי, בלתי גבולי לתוך המציאות החומרית, החשוכה, הסותרת אור זה. וכפי שהאריך בזה רבינו בעל

¹ ראיתי בהערות על הברכי יוסף שעמד על סתירה לכאורה בדברי החיד"א. במורה באצבע [אות רכ"ג] כתב של"ג הוא יום הלולא דרשב"י. אבל בטוב עין סי' י"ח אות פ"ז כתב: "מה שעושים שמחה בל"ג בעומר, אפשר שרבי עקיבא היה כלל גדול בתורה ולמדה לכ"ד אלף וכו' ומתו וכו' והיה העולם שמם וכו' ויום ל"ג לעומר התחיל לשנות לרשב"י ור' מאיר וכו', ויאור להם שתחזור התורה". ובמראית העין בליקוטים סי' ז' אות ח': "מ"ש בברכי יוסף שיש שכתבו שפטירת רבי שמעון בר יוחאי היתה בל"ג בעומר, כן כתב בפרי עץ חיים, אך כבר נודע שבנוסחאות כתבי האריז"ל היה ערבוב וטעויות סופר, והנוסחא האמיתית היא נסחת ח' שערים שסידר מהר"ש ויטאל, ובשער הכוונות האריך בטעם שמתו וכו' וכתב של"ג בעומר הוא יום שמחת רשב"י, ולא בא בפיו לומר שהוא פטירת רשב"י. ואפשר שהכונה כמ"ש בטוב עין, שביום ל"ג בעומר התחיל רבי עקיבא ללמד לרבי שמעון בר יוחאי וחבריו. ודוק. ותמה שם על ספר מנהגי החיד"א ח"ב עמ' ל"ח שכתב שרבינו נוקט לעיקר כמ"ש בברכי יוסף ובמורה באצבע, של"ג בעומר הוא יומא דהלולא. ותמהני מאן מפיס ליה אדרבא ספר מראית העין הוא הספר האחרון שחיבר רבינו (כשנה לפני פטירתו), ושם חתך הדברים בסכינא חריפא. ואין ספק שלשון שער הכוונות מורה בבירור שיום ל"ג בעומר אינו יום פטירת רשב"י אלא יום שמחה הקשורה עם היותו מתלמידי ר' עקיבא האחרונים. ובכה"ח הביא ב' הדעות וכתב ואפשר דהא והא איתא. ולענ"ד דוחק לומר שיום שמחתו הוא היום שהתחיל ללמוד מר"ע ועל זה האור הגדול. וא"כ אינו רק שמחתו של רשב"י אלא של כל תלמידיו. וישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם. והעסק הוא בעיקר סביב רשב"י. ועיין לקמן בדברינו בס"ד ישוב לזה.

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

נפש החיים בשער ד' פרק י'. דשרשה העליון של התורה הקדושה הוא בעליון שבעולמות הנקראים עולמות א"ס ולכן קדמה לעולם הינו לכל העולמות עי"ש בדבריו הנשגבים.

נפרש שיחתנו. המציאות החמרית מחשיכה על ברירות המציאות ש"אין עוד מלבדו". העולם הגשמי מציע מבט אחר, בו יש כביכול "חוץ ממנו". ומאידך התורה היא הגלוי ש"אין עוד מלבדו" כמאה"כ אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו. תכלית הבריאה היא להחזיר ברירות זו. זהו הנקרא בלשון חז"ל שמתאווה הקב"ה להשרות שכינתו בתחתונים. ומהי הדרך, ע"י לימוד וקיום התורה. וצריך להבין כיצד יתכן דבר זה, לחבר ב' הפכים, עולם שכל מהותו גבולי עם אורו ית"ש הבלתי בעל גבול ומידה. אבי הנביאים עמד על שאלה זו.

כאשר משה נצטווה על בנית המשכן תמה כיצד יתכן דבר זה להוריד לעולם הגשמי הברירות של מציאות ה'. עיין במדרש תנחומא (כי תשא סי' י' וכן במ"ר נשא פ' י"ב) רבי יהודה בר סימון אמר שלשה דברים שמע משה מפי הגבורה ונבהל ונרתע לאחוריו, בשעה שא"ל ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם אמר רבש"ע הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך, א"ל משה לא כשם שאתה סבור אלא עשרים קרש בצפון ועשרים בדרום ושמונה במערב ושמונה במזרח ואצמצם שכינה שלי ואשכון ביניהם.

ובמקום אחר יש תוספת (שמ"ר תרומה פ' ל"ה) ועשית את הקרשים למשכן א"ר אבין משל למלך שהיה לו איקונין נאה אמר לבן ביתו עשה לי כמותה, א"ל אדוני המלך איך יכול אני לעשות כמותה, א"ל **אתה בסממניך ואני בכבודי**, כך אמר הקב"ה למשה וראה ועשה, אמר לפניו רבון העולם **אלוה אני שאני יכול לעשות כאלו**, א"ל כתבניתם.

מבואר דמשה הבין שכדי לעשות מקום להשראת השכינה צריך להיות אלוה. כי רק בכח האינסוף שייך להשרות האור אינסוף. והתשובה היתה "אתה בסממניך ואני בכבודי". כלומר עשה מה שבידך ואני אשלים את חלקי.

אמנם המדובר במדרש על השראת השכינה **במשכן** אך הוא הדין והיא המידה **בהשראת השכינה באדם**.

אחרי הקדמה זו נבין שכדי לאפשר קליטת השגה זו ד"אני בכבודי", צריך הכנת הגוף ע"י זכוו ואח"כ ציפיה לקבל מתנת שמים זו שהיא מעבר לתפיסת אנוש.

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

ז. ספיה"ע ל"ב וטו"ב ימים

הרמב"ן [פ' אמור] מלמדנו שימי הספירה הם חול המועד אשר בין פסח לשבועות. וכבר מבואר בחגיגה י"ז שקדושת חוה"מ נובעת ממה שיש קדושה לפניה ואחריה. היינו ששתי הקדושות משפיעות על ימי החול להיות מקצת קודש. ברמ"ע מפאנו [מובא בעיני ישראל רע"ד] שהטו"ב ימים האחרונים של הספירה, היינו מל"ג בעומר מקבלים קדושתם משבועות. נבין הדברים.

מיצ"מ עד לל"ג בעומר עם ישראל הכשירו את עצמם בהכנה עצמית לקבלת התורה וביום ל"ג בעומר החל לרדת המן [עפ"י החת"ס הנ"ל אות ג'] שהוא מזון שמכשיר הגוף לקלוט הרוחניות [עיין היטב ברמב"ן שמות ט"ז ד'] וזהו מזון שמלאכי השרת ניזונים ממנו.

קבלת סוג מזון כזה הוא המתנת שמים שבאה אחרי ההכנה מלמטה. מתנה זו היא התנוצצות אורה מיום מתן תורה שכולו מתנת חיים לזכות לפתיחת כל השערים ולגלות מעבר ליכולת האנושית שמכל סטרא וסטרא רק מציאות אחת יש. אין עוד מלבדו. עם מתנה זו יכולים כבר לחזות ביחוד השלם שיתגלה להם בעוד טו"ב ימים.

זכינו לביאור דברי החת"ס דהשמחה ביום ל"ג באה על שהחל לרדת מן. והוא יום התחלת השפע הרוחני מלמעלה אחרי מאמץ מצדנו. ולפי"ז יובן גם הטעם שהביא בפירושו עה"ת שביום זה נתישבה אצלם רוה"ק. היינו אחרי ל"ב ימים מאז שעשו את הברית שהיא מכשרת הגוף לקדושה זכו לבניה גמורה ומכאן והלאה לרוה"ק. והם הם הדברים. אתה בסממניך ואני בכבודי. נתקדם במסילה זו להבין שאר הסיבות שמנינו למעלה.

ח. מיתת תלמידי ר"ע הכשרה להעמדת המשך תורה שבע"פ

נעמוד בקיצור על סיבת מיתת תלמידי ר"ע. כנודע שתלמידי ר"ע נתבעו על מיעוט כבוד זה לזה [יבמות ס"ב ע"ב עיי"ש].

נקדים המושכל הראשון עליו יש לחזור בלא הרף בכל התיחסות לחטאי הראשונים [ובפרט בדורנו שאוירת החוצפא יסגא חודרת לבתי המדרשות ומתמעטת הרגשת הפער העצום כלפי הדורות הקודמים ושכחת מקומנו ודלותנו ואכמ"ל]. הרי פשוט וברור שאין לנו שום תפיסה והשגה בגדלותם. ואם על רבותינו מלפני ב' דורות איננו מסוגלים לדבר, נעלה למעלה בקודש לגר"א ולקדמונים ונבין שאין אפשרות כלל להבחין אצלם שום רעותא כלל. אך חז"ל הקדושים בבואם ללמדנו דרכי חיים מעמידים את הגדרת החטאים בכל

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

החריפות. כדי שנדע שזה "שם" העוון. ומה שאצלם אינו אלא כתם דק מן דק, לרום מעלתם הוא חורבן. ואצלנו הלואי שהיינו אחר עבודה מגיעים למצוות בדרגת "קלקול" זו.

אחר הקדמה זו נבין מה הקפידא שהיתה על חוסר כבוד זה לזה. השאלה המפורסמת מנין שחייבים על כך מיתה, ואף שהקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה אך עדיין צריך לבאר יותר. הבאור בזה שלתלמידי ר"ע היה תפקיד להיות מעתיקי השמועה. להמשיך השרשרת שראשיתה ממשה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים. יש תנאי הכרחי להעביר את התורה לדורות הבאים. להיות אספקלריא מאירה לגמרי בלי שום עצמיות שחוצצת מפני רצון ה'. כי אם מעתיק השמועה חוצץ הרי שזו כבר לא תורת ה' בכל נקיותה.

נכון שצריך לדון ולהעמיק ולפלפל בתורה הק' כל אחד לפי מה שהוא. אך אי נתינת כבוד פירושה שיש נקודה דקה מן הדקה מאוד [אצל תלמידי ר"ע] של **עצמיות** שמונעת מהם להיות מעבירי התורה שבע"פ. היפך משה רבינו שהיה העניו מכל אדם כי היה צריך להעביר את התורה בלי כל התערבות עצמית.

על כן היתה התביעה גדולה מאוד כי חלילה היתה יכולה להגיע אל הדורות הבאים תורה שעברה בכלי שאינו זך ונקי לגמרי, וסופו מי ישורנו.

עפ"י מה שדברנו לעיל התחדשה כאן **מלמעלה** הכנה לקבלת התורה [בצורה של מידת דין נוקבת ביותר]. כשם שכל אחד צריך להכשיר עצמו בזכוך מידותיו לקבלת התורה כך צריכים היו מעתיקי השמועה להתכונן בתקופה זו שהיא זמן קבלת התורה על מנת למוסרה לדורות הבאים. ומכיון שלא היו ראויים נעשה זכוך בקרב מעתיקי השמועה. כולם מתו בימים אלו. בזה הוכשרה הקרקע להעמיד המשך ראוי יותר [שוב נדגיש שכל דברינו לרום מעלתם וכקוף המנסה להבין דרכי אדם]. ביום ל"ג בעומר נסמכו תלמידי ר"ע. והעולם כבר לא שמם. הם הראוים להמשיך את העברת התורה ואכן מהם כל התורה שבע"פ לדורות. ביום זה נפתח הפתח דרכו יבקע אור התורה שבע"פ חזרה לעולם.

ט. רשב"י פתח שערי הנשמתא דאורייתא

ביום פטירת רשב"י היה חזון המהלך שדובר עד כה רק באדם פרטי [והיתה לכך השפעה על כלל ישראל כנודע].

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

כידוע שיש בתורה ב' חלקים. חלק הנגלה וחלק הנסתר. החילוק ביניהם הוא כהבדל הגוף מהנשמה. האדם בנוי מגוף ונשמה ואת שניהם צריך להשלים. הנשמה כמוסה וחבויה ותכליתה להיות מושלת על הגוף.

עצם קיום רצון התורה הנגלית היא כבר הכנסת נשמה למציאות אך יש לפנינו מכך.

עומק התורה להראות שאין עוד מלבדו. קיום רצון התורה הוא **ההנהגה היוצאת מהשגה זו**. אך אין כאן בהכרח **השגת עצם הענין**. גילוי סוגיא זו הוא תכלית הבריאה. כיצד מאחרי כל המסכים אין עוד מלבד רצונו כלום. כפשוטו.

זמן גילוי סוגיא זו יהיה בקץ הימין. אך צריכה היא להתנוצץ בתוך השית אלפי שנים ^{וואבמ"ל עיין נפש אליהו מה' תשס"ז עמ' ק"ו}. מי שגילה סוגיא זו היה רשב"י. זמן הגלוי היה ביום פטירתו. זוהי סוגית האדרא זוטא. לבאר דרך משלים כיצד הוא הציור שכל הפרטים אחדים לגמרי רק ברצונו וכפי שאמר שם שזו עדות על היחוד. ואמר מו"ר זצ"ל **שערות פירוש הבאת הנסתר לתפיסת החושים ודו"ק**.

רשב"י הכין עצמו לכך כל חייו. וכפי שמעיד בריש האד"ז אני לדודי ועלי תשוקתו **כל יומין בהאי עלמא בחד קיטרא** אתקטנא ביה בקוב"ה וכו' עיי"ש.

מסכת חייו של הרשב"י היתה רצופת געגוע וציפיה להתקשר עם הקב"ה קשר גמור. ציפיה זו היא אשר הולידה ביום פטירתו פתח להשיג סוגיא זו².

שוב נראית כאן המתנה משמים אחרי רבוי ההכנה הנובעת מציפיה וכמיהה.

יום פטירתו של רשב"י הוא אכן יום שמחתו. לכך קיוה כל ימיו. מהות יום זה היא פתיחת השפעה רחמים עצומים אחר דינים קשים שמכינים את הכלים לקבלת שפע זה. יומא קא גרים להתחדשות התורה שבע"פ ע"י ר"ע ולגילויי הרשב"י. ואפשר שזה עומק דברי הכה"ח דהא והא איתא. דלא במקרה נודמנו לפונדק אחד.

² שמעתי ממו"ר זצ"ל שיש קבלה מהגר"א שביום הפטירה מתרכזים כל דרכי העבודה של האדם ואז זוכה לפתיחה כל שאיפותיו והוא הערה נפלאה לכל עובד להכין היטב יום עליתו לגגזי מרומים.

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

י. מדורות ל"ג בעומר

מנהג ישראל לעשות מדורות. ואף שלא נודע מקורו אך לאור מש"כ נפתח פתח להעמיק בזה. הבאור הפשוט שהמדורה היא אור גדול, זהו האור הגדול שהאיר ביום זה וכמובן חוזר להאיר כל שנה. אך יש כאן יותר. ישנם כנודע ד' יסודות. עפר מים רוח ואש. כל היסודות מלבד האש עומדים מצד עצמם. אינם זקוקים איש לרעהו. אך יסוד האש שונה. **יסוד זה נוצר רק כאשר מכלה את שאר היסודות.** את העפר ואת המים ואת הרוח. הם החומר הבערה של האש. דיברנו שעד ל"ג בעומר אדם מכין עצמו. מכשיר את גופו, את ליבו. הוא **מכלה כל רע שבקרבו.** התוצאה מכך היא האש. שריפת הרע הוא **עצם האור הנפלא.**

עבודה גדולה להתבונן היטב במדורות ולראות המחזה הנורא הוד המשתקף שם. כל המזכך ומכלה הרע הרי הוא במציאות האמיתית מבעיר מדורה נפלאה, ומאיר ומחמם את כל סביבותיו. העין לא רואה אך המזלזל חזיא.

יא. מיתת ר"ע ורשב"י

נוסיף עוד. איתא בגיטין [ס"ז ע"א] רבי שמעון טוחן הרבה ומוציא קימעה תנא משכח קימעה ומה שמוציא אינו מוציא אלא סובין וכן אמר ר"ש לתלמידיו בניי שנו מדותי שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של ר"ע. וברש"י שם.

טוחן הרבה שנה הרבה, מוציא קימעה מפרש ליה, תנא משכח קימעה מתלמודו, ומה שמוציא אינו מוציא אלא סובין מה ששכח מתלמודו לא שכח אלא דברים שלא נראו שהלכה כמותן, **שנו מדותי** למדו תורתני, **שמדותי תרומות מתרומות מדותיו של ר"ע** בחרתים ותרמתים מתוך עקרי משניותיו של ר"ע והיינו ברירה אחר ברירה. מבואר שרשב"י קלט את המובחר ביותר שבתורת רבו. אך שמעתי ממו"ר זצ"ל שכוונתו לומר **שדרכיו הם דוגמת דרכי רבו, רשב"י מת ומגלה האד"ו, אחרי שנים בו נתמלא גופו חטטים חטטים.** זהו הדמיון ל"נסרק בשרו" של רבו. הוא משיג היחוד הגמור וכן רבו. ר"ע הוציא נשמתו באחד. לא כי אז גברו היסורים אלא כי אז השיג דבקות הנשמה. זהו שיצאה נשמתו באחד.

עכ"פ למדנו מהם שהתנאי להשגת היחוד הוא בטול הגוף. בזה נפתח הגלוי. כאן היא האש קודש.

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

ונוסיף בזה תגלית נפלאה. דהנה חז"ל מתארים צורת היסורים שעברו על ר"ע, היו סורקים בשרו במסרקות של ברזל [ברכות ס"א ע"ב] והיה מקבל עליו עול מלכות שמים ובילקוט שמעוני [ואתחנן רמז תתל"ז] והיה **מכוין דעתו לקבל עליו עול מלכות שמים באהבה**. ובאוצר המדרשים [עשרה הרוגי מלכות עמוד 442] וכשהוציאוהו להריגה בא מכתב לקיסר שמלך ערביא מתפשט בארצו והיה נחוץ ללכת וצוה לחבוש את ר"ע בבית האסורין עד שישוב מן המלחמה, וכשבא מן המלחמה צוה להוציאו, וסרקו את בשרו במסרקות של ברזל, ובכל סריקה וסריקה שהיו סורקין היה אומר ר"ע צדיק הוא ה' הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא, יצתה ב"ק ואמרה אשריך ר' עקיבא שהיית צדיק וישר ויצאה נשמתך בצדיק וישר.

ומעודי תמהתי מה הן המסרקות של ברזל הנ"ל. ומצאתי בפירוש המאירי [שבת כ' ע"ב] וז"ל ופירשו בגמ' כיתנא דדיק ולא נפיץ ר"ל שהוא נכתש אלא שאינו מנופץ במסרקות של ברזל ועדין עץ הוא וקשה שאין האור מתאחז בו יפה ואין צריך לומר שאין מדליקין בנעורת של פשתן, עכ"ל. היינו שהמסרקות של ברזל הן הכלי עמו מסירים את קליפת העץ מעל גבי הפשתן כדי לחשוף את הצמר החבוי בו ורק אז יכול האור לעלות בו יפה. ומתוך הוא למתבונן בכל דברינו לעיל.

יב. פל"ג

בימי פורים הדר קבלוה. גם בפורים קבלת התורה באה אחרי זכור הגוף, אחרי שהתעורר קטרוג על הגופות [ידועים דברי הלבוש שלכן עושים סעודה דוקא בפורים ולא בחנוכה שהגזירה היתה על הדת], להרוג ולהשמיד ולאבד את כל היהודים. לחיצת הגוף היא זו שפתחה בנפש צוהר לגלות את מעמקי ההשגחה [כמאמרם מעמיד עליהם מלך קשה כהמן, גדולה הסרת הטבעת]. השגחתו התמידית שכמוסה ובפורים התגלתה לגמרי. בנפשות זכו לכך ר"ע ורשב"י ביום פטירתם אחרי יסורים קשים. גם כאן התגובה היא שמחה. שמחה בבחינת אבוד דעת דווקא כי אכן הנהגה זו היא מעבר לגבולי הדעת. כאן נעוץ הדמיון שבין פורים לל"ג בעומר.

יג. למעשה

עיקר הלשמה של תורה הוא על מנת לקיים [האריך מו"ר הגריא"ו ז"ל לבסס יסוד זה במאמר אש דת שנדפס בסוף ס' נפש החיים עם פירושו

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

יראת חיים עיי"ש היטב]. וממילא גם בחלק האגדה מוכרחים לצאת עם משהוא למעשה.

כתב בספר **מאור עיניים** [ליקוטים שבת ה' ע"ב] כשלומדים דברי שום תנא וחכם מדברי הקדמונים שהדבר ההוא הוא חיות ומוחין שלו, והאדם הלומד ומדבר דבריו מדבק ומכניס חיות ומוחין שלו לתוך הדבורים נקרא התדבקות רוחא ברוחא ולכך מחי' אותו שמכניס החיות בהדברים שלכך אמרו שפתותיו דובבות בקבר, שאפשר לומר כי זה בחינת השתטחות על קברי צדיקים, כי דבורי הצדיק שם הוא קבור וטמון החיות ומוחין של הצדיק שנטמן בדבריו נקרא התדבקות רוחא ברוחא ושפתותיו דובבות בקבר כנודע מדברי הבעש"ט, ונקרא זה בחי' השתטחות על קברי צדיקים עכ"ד.

כמובן שיש את הענין הפשוט של השתטחות על קברי צדיקים למי שיודע סוד הענין אך כאן מגלה לנו מה היא נקודת הדבקות של רוחא ברוחא. **דבקות המוחין בתורת החכם.**

למדנו בקצור על מהות חייו של הרשב"י כפי שהעיד על עצמו ברגעיו האחרונים. לחיות בגעגוע עצום לגלוי כבוד שמים. ובזה זכה. תורתו מסוגלת לקרב את האדם לכמיהה זו. לא רק מצד הסגולה אלא מצד ההעמקה בהבנת המתרחש. רק תורתו של רשב"י עוסקת להדיא בסוגיא זו שאין יותר מאשר יחודו ית'.

ננסה ביום פטירתו של הרשב"י לאחוז מעט בשולי גלימתו ולהדבק בדרכו אשר נחצבה מתוך תורתו ובכך לזכות לדבקות בחלקו. בערכנו נדבק בכך הן בהכנת הגוף והן בהכנת הלב. דקדוק המצוות הן בחלק המעשי והן בלימוד לברר היטב כל פרט בהלכה.

לברר היטב כל ספק. לדעת שכאן הוא הבטוי מצידנו לשעבוד המוחלט לרצונו.

לשבר רצונו ותאוותיו עד כמה שמסוגל. לעשות עסק מתפילה. לזמר לקב"ה. לשיר לו. לדעת שבזה מעורר נשמתו הטהורה.

לצפות בכל רגע ורגע לראות בגלוי כבוד שמים ובפרט כאשר נתקל בחסרון כבוד שמים ליחל לו. ולצפות.

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

יד. לפתח תשוקה

נסיים בבאור ענין התשוקה. כתב הרמב"ן [בראשית פ"ג ט"ז] עה"פ ואל אישך תשוקתך, והנכון בעיני שהענין אותה שתהיה נכספת מאד אל בעלה, ולא תחוש לצער ההריון והלידה, והוא יחזיק בה כשפחה, ואין המנהג להיות העבד משתוקק לקנות אדון לעצמו, אבל יברח ממנו ברצונו. והנה זו מדה כנגד מדה, כי היא נתנה גם לאישה ויאכל במצותה, וענשה שלא תהיה היא מצוה עליו עוד, והוא יצוה עליה כל רצונו:

מבואר בדבריו שהקב"ה נטה תשוקה באשה כדי שהיא תתבטל לבעלה אחרי שהיא כביכול אמרה לו מה לעשות. היפכה את התפקידים. זה דבר נפלא.

ואף שזו התשוקה היא עונש אך הוא "עונש בונה". נועד להחזיר אותה לתפקידה הנכון. להיות כפופה אליו. וממילא מקל עליה לסבול ההריון. לסבול כל מה שיצוה עליה. ולא זו אף זו ששמחה בכל מה שמצוה לה.

האשה היא המשל לגוף מול הנשמה. הגוף מרד. מורד. אך נטועה בו הדרך חזרה. תשוקה. נקודה פנימית עמוקה מאוד שמניעה אותו לחזור למקורו. לבטל כל המציאות שלו. למסור נפשו אליו ית'.

ונבין יותר. הרי הסיבה שהגוף חטא כי באמת נמצא במקום של רחוק. של הסתר ואם כן מה נלין עליו. אך הבאור הוא שאדרבה יש לתפוס רחוק זה כמנוף עצום. לא כסיבה להרחקה אלא סיבה לגעגוע עצום. אין כאן ענישה רק הכונת המבט על הרחוק בצורה הנכונה. ודוק.

וזו היתה מגמת חייו של רשב"י לחיות בתשוקה קבועה וממנה זכה. כי אכן הקב"ה משבר המחיצות למי שמצדו רוצה לבטלם. וזה דורש עבודת מסירו"נ אמיתי. הפצעים הרבים על עורו הם בדיוק המסרקות של בשר של ר"ע. בטול הבשר, הכלי, הוא הפתח לפזר הערפל מול עיני השכל ולהשיג היחוד השלם.

נבין שכל יסורי האדם הם סריקת בשרו. וכאן המקום אדרבה לשמוח על מה שיכול להתגלות כאן. היחוד. אבל צריך לנצל המצב. לקרוא ק"ש ולא חלילה להיות מבעט ביסורים אלו.

טו. ל"ג בעומר במעגל השנה

תכלית הבריאה להתגלות היחוד השלם מתוך מחשכי עוה"ז. תכלית זו שזורה עם התכלית להעניק שכר לנברא שיקיים המצוות. קיום המצוות

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

הוא האופן בו הנברא ממליך המלך על הבריאה. ובוה שותף להתגלות היחוד לעתיד לבוא. ומה שיש בעולם יש בשנה ויש בנפש. וזהו מה שנודע שבכל שנה יש מהלך קבוע של התגלות היחוד. רק שמוגבל גילוי עד כמה ששייך להתגלות בעולמנו. ומתוך ההסתר מתרקם שנה אחר שנה הגילוי הנורא [עיין מאמר החכמה רמח"ל גבי פסח וראש השנה].

נעבור על מעגל השנה בלי להכנס לפרטי כל מועד, רק ליסוד שמתגלה בו במסגרת המהלך השנתי. **מהלך השנה הוא גם מהלך כל נפש מתבוננת בדרכיה, אך אין כאן המקום לעמוד על כך.**

נתחיל מסיום השנה שהיא ההכנה לתחילתה. **פורים** הוא סיום השנה. המועד שרבנן גילו שגם במעמקי החושך מצויה ההשגחה. רק הכל כמוס ונעלם. בחינת לא געלתים ולא מאסתים. זהו גרעין.

הפרי הנולד ממנו הוא התגלות היחוד **בפסח** [והם דברי רש"י במגילה בטעם שמסמיכים דוקא אדר ב' לפסח עיי"ש ומה שהארכתי בזה במק"א]. הגלוי של פסח הוא לעיני כל חי. בריש גלי. אך הוא בבחינת מתנה מהשמים בלא הכשרת התחתונים לקלוט ענין זה.

ימי הספירה הם ההכנה מלתת לקבל השגה זו. עד ל"ג בעומר ההכנה היא מצדנו. להכשיר הכלי. מל"ג בעומר מתחילה ההשפעה מלמעלה עד למתנה [בחינת **סופו מתנה**] במתן תורה, אתה הראת **לדעת, היינו חיבור להשגה זו**. ואינה דומה מתנה זו למתנה של פסח. אף שבאמת כל גילוי כבודו אינו לפי מידת עוה"ז, אך שונה הוא אם אדם מכין עצמו עד כמה שיכול כי כך נחקק. אתה בסממניך ואני בכבודי. גלוי זה מחייב ותובע. אי עמידה בו מובילה לכשלונות חמורים, עגל וחטא המרגלים. **י"ז תמוז וט' באב**.

אך גם כאן שוב נפתח מהלך חדש להשגת היחוד. בט' באב נולד המשיח. המהלך הוא מהלך התשובה. שהוא הפתרון לכל שבירה, סיבת נפוץ הכלי משום שעדיין לא הוכשר לגמרי לאור שקיבל. סוף מהלך התשובה הנפתח באלול הוא **ראש השנה**, קבלת מלכותו ברצון. וממילא מתחיל נקוי החטאים שנבעו מאי התאמה בין ההשגה לגוף.

אחרי קבלת המלכות גלוי הפן השני של היחוד. מחיקת העוונות לחוסים בצלו. אך אחרי הכנה של תשובה. זהו **יוה"כ**. ומכאן והלאה טעימת החיים במחיצתו ית' **סוכות ושמי"ע**.

משזכה האדם למלא את עצמו קרבת אלקים נדרש לשוב לתוך האפילה ולבדוק עד היכן השגותיו שרירות וקיימות. עד כמה

קונטרס להב מפיו תצא בענין ל"ג בעומר

המרחיקים נתפסים כאמת. אם הדבקות אינה מוחלטת נפרץ פתח לטמא את הפח הטהור. ואכן זה היה מבחן החשמונאים. להתעלם ממראית העין, מהתרבות המציגה את מראית העין במלוא תוקפו וגבורתו. ולדבוק במסבב הכל. נצחון המכבים **בחנוכה** היה ע"י הדבקות המוחלטת ביחודו ית'.

הגוון השני של חושך הוא גלות מדי **פורים**. וגם שם היה כשלון אך מכשלון זה שוב התנוצץ היחוד. וחוזר חלילה.

טז. עבודת האדם שלב אחר שלב

ואם ישאל השואל מדוע חוזר על עצמו מעגל זה כל שנה. לא מחכמה שאלת זאת. כל הניגש לעבודת קונו צריך לדעת שהאדם בנוי רבדים רבדים ועומדים לפניו שבעים שנה [ואם בגבורות שמונים שנה] לבנות את עצמו. לחדור למעמקי קומת הנפש שלו ולטהר אותה נקוי אחר נקוי כדי שתוכשר לעת"ל לשכר הגדול. אכן העובד מתקדם. מעפיל להשגות חדשות ובעיקר **לכשלונות ומהם מפנים מה שיודע**. אך הפנמה זו עדיין לא תפסה את כל קומתו ולכן כל מעגל שזור בקודמו. המקום שבו מסתיים הקודם ממנו מתחיל החדש. והאדם מתעלה הלאה הלאה. אם רק ישים מגמתו לכך. אשרי הזוכה.

נשלם בחסדי ה' מטמוני"ם [תשע"ב] תשע"ו